

6360 sayılı büyükşehir yasasının Türkiye'nin kırsal yerleşim düzenine mevcut ve muhtemel etkileri: Konya örneği¹

Current and prospective effects of metropolitan law (no. 6360) on Turkey's rural settlements layout: case of Konya

Bayram Tuncer*^a Muzaffer Bakırcı*^b

^a İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.

^b İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, İstanbul.

ORCID: B.T. 0000 0003 3825 3735; M.B. 0000-0002-4848-3086

BİLGİ / INFO

Geliş/Received: 22.01.2020

Kabul/Accepted: 29.05.2020

Anahtar Kelimeler:

6360 sayılı büyükşehir yasası
 Kırsal yerleşmeler
 Konya

Keywords:

Metropolitan law no. 6360
 Rural Settlements
 Konya

*Sorumlu yazar/Corresponding author:
 (B.Tuncer) btuncer0606@gmail.com

DOI: 10.17211/tcd.678626

Atf/Citation:

Tuncer, B. ve Bakırcı, M. (2020). 6360 sayılı büyükşehir yasasının Türkiye'nin kırsal yerleşim düzenine mevcut ve muhtemel etkileri: Konya örneği. *Türk Coğrafya Dergisi* (74), 75-85.
 DOI:10.17211/tcd.678626

ÖZ / ABSTRACT

6360 Sayılı Büyükşehir Yasası, Türkiye'nin mevcut yerel yönetim sisteminde köklü bir değişim yaratmanın yanında, kırsal yerleşim düzenini doğrudan etkileyen birçok değişime de neden olmuştur. Yasanın uygulanmaya başlanmasıyla birlikte Türkiye'de kırsal yerleşim birimleri ve kırsal nüfus ile ilgili kavramların içeriği değişmiş ve ikili bir yapı oluşmuştur. Yasanın çıkarıldığı 2012 yılında kırsal nüfusun Türkiye toplam nüfus içindeki oranı % 22,7 iken, 2014 yılında bu oran % 8,2'ye, 2019 yılında ise % 7,2'ye gerilemiştir. Bu çalışmanın amacı Türkiye'nin en geniş yüzölçümüne (40 838 km²) sahip ili olan Konya'da 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası'nın kırsal yerleşim düzeni üzerindeki mevcut ve muhtemel etkilerini ortaya koymaktır. 6360 Sayılı Kanunla birlikte Konya ilinde 296'sı orman köyü olmak üzere toplamda 585 köy ve 175 belde belediyesinin tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülmüş, toplam mahalle sayısı 760'a çıkmıştır. Araştırmamızın dayandığı kavramsal temelleri ortaya koyabilmek adına öncelikle 6360 Sayılı Kanun ile ilgili konular için geniş bir literatür çalışması yapılmıştır. Ayrıca, Kanunun kırsal alandaki etkilerini somut olarak ortaya koyabilmek amacıyla farklı zaman dilimlerinde araştırma sahasında arazi çalışmaları yapılmış, Konya'nın uzak ilçeleri olan Yunak (156 km) ve Hüyük (95 km) ile yakın ilçelerinden Sarayönü (39 km) ve Altınekin (55 km) ilçelerinin kırsal mahallelerinde anket ve mülakatlar yapılmıştır. Kaynaklardan ve saha çalışmalarından elde edilen bilgiler amaç doğrultusunda yorumlanmış ve 6360 Sayılı Yasa'nın kırsal yerleşim düzeni üzerindeki olumlu-olumsuz etkileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Yapılan tespitler neticesinde adı geçen yasanın uygulanmasına yönelik olumlu görüşler olduğu gibi, olumsuz düşüncelerin de var olduğu ortaya konulmuştur.

In addition to creating a radical change in the existing local government system of Turkey, the Metropolitan Law No. 6360 has also caused many changes that directly affect the rural settlements. With the start of implementation of the Act, rural settlements and concepts related to the content of the rural population in Turkey has changed and forming a dual structure. While the rural population rate was 22.7% in 2012 in Turkey's total population, before the law adopted, it is declined to 8.2% in 2014 and 7.2% in 2019. The purpose of this study is to reveal current and prospective effects of metropolitan law (no. 6360) on Turkey's rural settlements layout as a case study of Konya Province which has the largest surface area (40 838 km²) in Turkey. With the Law no. 6360, the legal entity of 585 villages and 175 municipalities in Konya, 296 of which are forest villages, was abolished and transformed into neighborhoods and the total number of neighborhoods increased to 760. In order to reveal the theoretical foundations on which the research is based, a large literature study on Law No. 6360 has been conducted. In addition, in order to present the effects of the Law in the rural areas, field studies have been carried out in the research area in different time, surveys and interviews were conducted in the remote districts of Konya such as Yunak (156 km) and Hüyük (95 km), and nearby districts such as Sarayönü (39 km) and Altınekin (55 km). The information obtained from the sources and field studies were interpreted for the purpose and the positive and negative effects of Law No. 6360 on the rural settlements were tried to be determined. As a result of the findings, it was revealed that there are positive opinions about the implementation of the law as well as negative opinions.

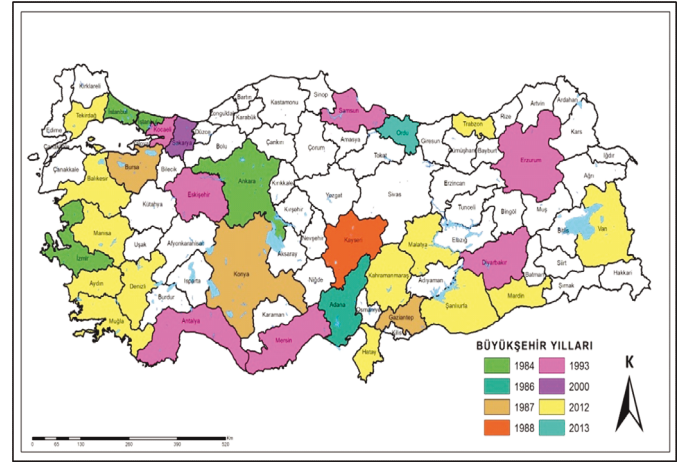
¹Bu çalışma; 20-22 Haziran 2019 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nde gerçekleştirilen I. Uluslararası İstanbul Coğrafya Kongresi'nde sunulan sözlü bildirinin genişletilmiş halidir.

1. Giriş

“İnsan-mekân etkileşiminin yoğun olarak gerçekleştiği yerleşmeler, her zaman yönetsel alanların temel unsuru olmuşlardır. Yerleşmelerin özelde yönetimleri tek tek yerel organlarca (belediye, muhtarlık) yürütülürken, genelde yönetimleri belirlenen bir merkez etrafında toplanmak suretiyle mülki idare tarafından yürütülmektedir. Her iki durumda da yerleşmeler yönetilen yerlerin odak noktasını oluşturmuşlardır (Özçağlar, 2015:115)”. Türkiye’de yönetim açısından Büyükşehir olgusu çok eski değildir. Cumhuriyetin ilan edilmesinden sonra Türkiye’de modern anlamda yapılan ilk nüfus sayımı 1927 yılında gerçekleştirilmiştir. Toplam 13.648.270 olarak sayılan ülke nüfusunun % 75,8’inin (10.342.391 kişi) kırsal yerleşim birimlerinde yaşadığı belirlenmiştir (TÜİK 2020). Bu durum kırsal alanlarının geliştirilmesine yönelik düzenlemeler yapmayı gerekli kılmıştır. Artan nüfusa bağlı olarak şehirleşmenin gelişmesi sonraki dönemlerde büyükşehir belediyelerinin kurulmasını zorunlu hale getirmiştir. Türkiye’deki illere, belediyelere ve köylere tüzel kişilik ilk olarak 1982 Anayasasının 127. maddesi gereğince verilmiştir (Kalpaklıoğlu, 2017:13). Bu düzenleme büyük yerleşim birimlerinde özel yönetim biçimlerinin uygulanmasına imkân sağlamıştır. Belirtilen kapsamda ilk olarak 1984 yılında çıkarılan 3030 Sayılı Kanunla İstanbul, Ankara ve İzmir büyükşehir olmuştur. Sonraki yıllarda başka iller de bu kapsama alınmış, 1986 yılında 3306 Sayılı Kanunla Adana, 1987 yılında 3391 Sayılı Kanunla Bursa, 3398 Sayılı Kanunla Gaziantep ve 3399 sayılı Kanunla da Konya büyükşehir olmuştur. 1988 yılında Kayseri (3508 Sayılı Kanun);1993 yılında Antalya, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, İzmit, Mersin, Samsun (504 Sayılı KHK); 2000 yılında Adapazarı (593 Sayılı KHK); 2012 yılında 6360 Sayılı Yasa ile Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van; 2013 yılında 6447 Sayılı Kanunla Ordu büyükşehir belediyesi olmuştur (Tablo 1, Şekil 1). Böylece Büyükşehir statüsündeki il sayısı 30’a ulaşmıştır.

Tablo 1. Türkiye’de büyükşehir belediyelerinin tarihsel gelişimi
Table 1. The historical development of the metropolitan municipalities in Turkey

Yıllar	Yasal Düzenlemeler	Büyükşehir’e Dönüşen Belediyeler
1984	3030 Sayılı Yasa	İstanbul, Ankara, İzmir
1986	3306 Sayılı Yasa	Adana
1987	3391, 3398 ve 3399 Sayılı Yasa	Bursa, Gaziantep, Konya
1988	3508 Sayılı Yasa	Kayseri
1993	504 Sayılı Kanun Hükümünde Karamame	Antalya, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, İzmit, Mersin, Samsun
2000	504 Sayılı Kanun Hükümünde Karamame	Adapazarı (Sakarya)
2012	6360 Sayılı Yasa	Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Ordu, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van
2013	6447 Sayılı Yasa	Ordu

Şekil 1. Türkiye’nin büyükşehir belediyeleri ve kuruluş yılları
Figure 1. According to the establishment year of metropolitan municipalities in Turkey

Özellikle, 12 Kasım 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kabul edilen 6360 Sayılı Kanun yerel yönetim mevzuatında büyükşehir belediyeleri ile ilgili çok önemli değişikliklere sebep olmuştur. 30 Mart 2014 tarihinde gerçekleştirilen yerel seçimlerden sonra uygulamaya geçen 6360 Sayılı Kanun ile Türkiye’de özellikle yerel yönetim açısından ikili bir yapı ortaya çıkmış, Büyükşehir’e dönüşen illerin yönetim yapısında ciddi değişiklikler meydana gelmiştir. Belirtilen Kanunla birlikte 14 ilde yeni büyükşehir ve bu şehirler bünyesinde 25 yeni ilçe kurulmuştur. Böylelikle il mülki sınırları aynı zamanda büyükşehir belediyelerinin de sınırı olmuştur. Büyükşehir’e dönüşen illerde il özel idare müdürlükleri kapatılmış, köy ve kasabalar ise mahallelere dönüştürülerek mevcut tüzel kişilikleri kaldırılmıştır. Bu şekilde büyükşehir statüsündeki illerde sadece büyükşehir belediyesi ve Büyükşehir’e bağlı ilçe belediyeleri kalmıştır (Göküş ve Alptürkler, 2016). Büyükşehir statüsüne kavuşan illerde 1089 belde belediyesi ile 16 545 köyün tüzel kişiliği sona ererken, geri kalan diğer illerde nüfusu 2000’den aşağı olan 559 belde belediyesi ise kapatılmıştır.

6360 Sayılı yasa kapsamında ayrıca; “tüzel kişilikleri kaldırılarak Mahalleye dönüştürülen köylere ait menkul ve gayrimenkuller büyükşehir belediyelerine devredilmiş, yine Büyükşehir belediye sınırları dâhilinde bulunan ve tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülen beldelerin de mal varlıklarının tamamı ve personeli komisyon kararıyla büyükşehir belediyelerine devredilmiştir. Kanun öncesinde kırsal yerleşim birimlerine hizmet götürülmesinde önemli kararların alındığı il genel meclislerinin de görevlerine son verilmiştir (Kalpaklıoğlu 2017:17-18)”.

6360 Sayılı Büyükşehir Yasası, sadece genel yönetim açısından değil, aynı zamanda kırsal yerleşim düzeni açısından da radikal dönüşümlerin yaşanmasına zemin hazırlamıştır. Yasanın ardından Türkiye’de kırsal yerleşim alanları ve kırsal nüfus ile ilgili kavramların içeriği değişmiş ve ikili bir yapı oluşmuştur. Büyükşehir statüsünde olan illerde tüm nüfusun şehir nüfusu olarak kabul edilmesi ilk nüfus sayımından itibaren resmi istatistiklere yansıyan kırsal şehrsel ayırımında değişim yaşanmasını beraberinde getirmiştir. Türkiye’nin toplam nüfusu içindeki kırsal nüfus oranı yasanın çıkarıldığı 2012 yılında % 22,7 iken, 2014

yılında % 8,2'ye gerilemiştir. 2012'de % 77,3 olan şehirselleşme oranı ise 2014'de % 91,8'e yükselmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu 2019 yılı verilerine göre Türkiye toplam nüfusunun (83 milyon) % 7,2'sini kırsal nüfus oluştururken % 92,8'ini ise şehirselleşme nüfus teşkil etmiştir.

Yasayla birlikte ortaya çıkan yeni durumun etkisi sadece istatistik rakamların değişimi üzerine olmamış, aynı zamanda planlama, hizmet sunumu, iktisadi, toplumsal ve siyasal açıdan da birçok dönüşümün yaşanmasına zemin hazırlamıştır. Yasaya rağmen köy olgusunun devam etmesi, yani köylerin halen kırsal nüfusun toprak üzerinde yoğunlaştığı yerler olması, buldukları alanda üretimlerine devam etmeleri, sanayinin ticaretin ve meslek gruplarının bulunmaması ama buna karşılık sadece yönetsel anlamda kentleşmeleri, birçok belirsizliği ve sorunu beraberinde getirmektedir (Susta ve Gülçulbulak, 2016). Büyükşehir belediyelerinin hizmet alanlarına kırsal yerleşimlerin dâhil olmasıyla hizmet alanları genişlemiş ve artan sorumluluklarla birlikte, kanuna uygun bir şekilde hizmetleri yerine getirmek ciddi sorunlara neden olmuştur.

Kuşkusuz Türkiye'de yasayla büyükşehir olarak ilan edilen illerin fiziki ve beşeri koşulları birbirinin aynı değildir. Her biri farklı büyüklükte yüzölçümüne, topografik koşullara ve kırsal yerleşim ünitesi sayısına sahip olmaları nedeniyle hizmet götürülmesi bakımından farklılıkların ortaya çıkması kaçınılmaz görünmektedir. Sayılan hususlara ek olarak, Büyükşehir statüsündeki belediyelerin idari yapılanması, kırsal alana bakış açısı ve hizmet götürme bakımından donanımı belirleyici diğer faktörler olmaktadır. Dolayısıyla farklı Büyükşehirlerde bu etkileşim düzeyinin ortaya konulması önem arz etmektedir. Daha önce Büyükşehir Kanununun genel olarak kırsal yerleşmeler üzerindeki etkisini ele alan çalışmaların yanı sıra bir Büyükşehir özelinde bu etkileşimi ortaya koyan çalışmalar da gerçekleştirilmiştir bulunmaktadır (Kırmızı, 2019; Susta Olgun, 2018; Şenol, 2019, Bulut ve Dönmez, 2019; Gürbüz vd. 2014; Kut Görgün ve Yörür, 2017). Bu çalışmada ise Konya Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yer alan kırsal yerleşmelerin belirtilen yasal düzenleme sonrası karşı karşıya olduğu yeni durum analiz edilmeye çalışılmıştır.

2. Materyal ve Yöntem

Bu çalışmada, Türkiye'nin en geniş yüzölçümüne (40 838 km²) sahip ili Konya'da 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası'nın kırsal yerleşim düzeni üzerindeki mevcut ve muhtemel etkilerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışma esas olarak gözlem, anket ve veri analizi şeklinde yapılandırılmıştır. Araştırmanın dayandığı kavramsal temelleri ortaya koyabilmek adına öncelikle 6360 Sayılı Kanun ile ilgili konular için geniş bir literatür çalışması yapılmıştır. Literatür çalışması, mevcut yasanın içinde yer aldığı monografik çalışmaların derlenmesi ve değerlendirilmesiyle meydana getirilmiştir. Farklı zaman dilimlerinde (16.04.2019-24.04.2019 ve 20.05.2019) araştırma sahasında arazi çalışmaları yapılmış, Konya Büyükşehir Belediyesi'nden gerekli veriler alınmış, Konya'nın en uzak ilçelerinden olan Yunak (156 km) ve Hüyük (95) ile yakın ilçelerinden Sarayönü (39 km) ve Altınkekin (55 km) ilçelerinde anket yapılmıştır. Adı geçen 4 ilçeye bağlı 20 kırsal mahallede 100 kişiye anket uygulanmıştır. Anket yapılan kırsal mahallelerin bağlı olduğu ilçeler seçilirken farklı uzaklıkta olmalarına dikkat edilmiştir. İlçelerin yakın ve uzak

mesafelerden seçmemizdeki temel amaç büyükşehir belediyesinden hizmet alırken mesafe faktörünün etkisini analiz edebilmektir. Ankete katılanların cinsiyeti açısından bir denge hedeflemiş olmakla birlikte yöre kırsal yerleşmelerinin karakteri gereği kadın katılımcıların sayısı daha düşük oranda kalmıştır. Bu bakımdan ankete katılanların %15'i kadın, %85'i erkek olurken, genel yaş ortalaması ise 40,1 şeklinde gerçekleşmiştir. Anket katılımcıları rastlantısal olarak belirlenmiştir. Ankete katılım konusunda herhangi bir ön koşul belirlenmemiş olmakla birlikte, çalışma yaşında olan bireylere uygulanması hedeflenmiştir. Anket sonuçlarının değerlendirilmesinde excel programında tablo ve grafikleştirme ile oransal bir değerlendirme tercih edilmiştir. Ayrıca herhangi bir istatistiksel analiz programı kullanılmamıştır.

Saha çalışmalarında anket sorularına paralel soruları içeren ve sohbet şeklinde mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Bahsi geçen görüşmeler sonucunda elde edilen bilgilerden anketleri destekleme amaçlı olarak yararlanılmış ve bulgular bölümünde çalışmanın sonuçları analiz edilmiştir. Son olarak kaynaklardan ve saha çalışmalarından elde edilen bilgiler amaç doğrultusunda yorumlanmış ve 6360 Sayılı Yasa'nın kırsal yerleşim düzeni üzerindeki olumlu-olumsuz etkileri tespit edilmeye çalışılmıştır.

3. Bulgular

3.1. Araştırma Alanının Konumu ve Belediyeciliğin Tarihsel Gelişim Süreci

Osmanlı'da ilk belediye teşkilatı Tanzimat Dönemi'nde başlayan yenileşme sürecinde İstanbul'da kurulan Şehremaneti (1854) ile başlamıştır. Merkezi yönetimin yükünü hafifletmek amacıyla İstanbul dışında belediye hizmetlerinin (altyapı, temizlik, itfaiye, aydınlatma, çarşı ve pazar işleri gibi.) yapılabilmesi adına 1864 yılında yayınlan Vilayet Nizamnamesi önemli bir adımdır. Konya belediyesi hakkında ilk resmi kayıtlara 1864 Vilayet Nizamnamesinden dört yıl sonra yayınlanan 1868 tarihli Konya vilayet salnamesinde rastlanmaktadır. İstanbul dışındaki yerleşim birimlerinde batılı tarzda ilk belediye teşkilatlanmasının temeli ise 1871 yılında yayınlanan "İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi" ile atılmıştır. Bu nizamname taşradaki belediye teşkilatlarının yasal zeminini hazırlamış, vilayet, sancak ve kaza belediyelerinde yapılacak işlerle ilgili belediye meclislerinin oluşturulması amaçlanmıştır (Ortaylı,2000; Uyar,2004; Eryılmaz,2006; Yörükoğlu, 2009).

Belediyelerin hukuki statülerinin belirginleşmesi 1877 yılında "Dersaadet Belediye Kanunu" ile birlikte yürürlüğe giren "Vilayetler Belediye Kanunu" belirginleşmiştir; devlet belediye başkanını belediye meclisi üyeleri arasından seçerek tayin etmiştir. Yine bu kanunla, demokratik yönetimlerin vazgeçilmez unsuru olan gizli oylama ve açık tasnif sistemi uygulanmaya başlanmıştır. Konya Belediyesi'nin görev ve sorumlulukları da 1877 yılında yürürlüğe giren "Vilayetler Belediye Kanunu" çerçevesinde düzenlenmiştir (Ortaylı, 2000; Eryılmaz, 2006; Oktay, 2008).

1930 yılında çıkartılan Belediye Kanunu (1580 Sayılı) ve Umumi Hıfzısıhha Kanunu (1593 Sayılı) ile nüfusun yoğun olarak bulunduğu yerlerin sorumluluğu belediyelere verilmiştir. 1933 yılında yürürlüğe giren Belediyeler Yapı ve Yollar Kanunu (2290 Sayılı) Cumhuriyet tarihi içerisinde belediyecilik alanında yapılan

önemli düzenlemeler arasındadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren tam 40 yıl boyunca valiler aynı zamanda belediye başkanı olarak da görev yapmışlardır. Bu uygulama 1963 yılında çıkarılan 307 Sayılı yasa ile son bulmuştur. 307 Sayılı yasayla belediye başkanlarının seçimle halk tarafından iş başına getirilmesi kararlaştırılmıştır (Öztürk, 2014). 307 Sayılı Kanun gereğince ilk defa 1963 yılında yapılan mahalli idareler seçiminde belediye başkanları halk tarafından seçilmiştir (Sevinç, 2015).

Konya Belediyesi, "1987 tarih 3399 Sayılı Kanunla" büyükşehir olmuştur. Selçuklu, Karatay ve Meram merkez ilçelerinden oluşan Konya Büyükşehir Belediyesi, 1989 yılından günümüze kadar belediye hizmetlerini bu statüye göre yürütmüştür. 2012 yılında çıkarılan 6360 Sayılı Kanun'la 2014 yılında Konya Büyükşehir Belediyesi'nin sınırı, Konya ilinin mülki sınırı olmuştur. Bu sınırlar içerisinde bulunan belde belediyeleriyle köy tüzel kişilikleri kaldırılarak, köyler ve beldeler mahalleye dönüştürülmüştür.

Konya, yaklaşık 40 838 km² yüzölçümü ile Türkiye'nin en geniş ve 2 205 609 nüfusuyla en kalabalık yedinci ilidir. Ortalama yükseltisi 1016 m'dir. İdari olarak, kuzeyden Ankara, güneyden Mersin ve Karaman, doğudan Aksaray ve Niğde, batıdan da Eskişehir, Afyonkarahisar, Isparta ve Antalya illeri ile çevrelenmektedir (Şekil 2).

Şekil 2. Konya İli Lokasyon Haritası

Figure 2. Location Map of Konya Province.

3.2. 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası'nın Ortaya Çıkardığı Yeni Durum

Araştırmamızın asıl konusuna geçmeden önce kırsal yerleşimler ve kırsal nüfusun tanımlanması faydalı olacaktır. Türkiye'de yerleşmelerle ilgili idari sınıflandırmanın nasıl yapılacağı kanunlarla belirlenmiş olmasına rağmen, coğrafi faktörlerin bu sınıflandırmadaki etkisinin önemsenmediği görülmektedir. Yerleşme biriminin statüsü şehirse o yerleşmenin nüfusu şehirselle nüfus ya da kırsal statüde bir yerleşme ise kırsal nüfus olarak kabul edilmektedir. Bu değerlendirmede kimi araştırmacılar nüfus sayısını esas alırken kimisi nüfusun ekonomik faaliyet kollarına göre dağılımına bakmaktadır. TÜİK ise il ve ilçe merkez nüfuslarının tamamını şehirselle, diğer tüm yerleşim birimlerinin nüfuslarını ise kırsal nüfus olarak değerlendirmektedir (Özçağlar 2015; Yılmaz, 2015; Taş, 2017).

Türkiye toplam nüfusu ve kentsel nüfus miktarı 1927'den 2012 yılına kadar olan dönemde sürekli olarak artmıştır. Buna karşılık, 1927 ve 1980 yılları arasında sürekli artış gösteren kırsal nüfus miktarı, 1980 yılında Türkiye Cumhuriyeti tarihindeki en yüksek seviyeye çıkmış (25 milyon), sonraki yıllarda ise dalgalı bir seyir izlemiştir. 1980 yılında 25 milyon olan kırsal nüfus miktarı, 2012 yılına gelindiğinde %32'lik bir azalmayla 17 milyona inmiştir. Bu düşüşteki en önemli etken geçen 32 yıllık dönemde köyden kente yapılan yoğun göçler, idari sınıflandırmalar ve yasa değişiklikleridir.

Konya ilinde 1927-1985 yılları arasında kırsal nüfus miktarı sürekli olarak artış göstermiş, 1990 - 2000 yıllarından 2012 yılına kadar ise belirgin bir şekilde düşmüştür. Konya'da 1985 yılında 916 593 kişiyle (Toplam nüfusa oranı % 51,81) en yüksek seviyesine ulaşan kırsal nüfus miktarı 2012 yılına gelindiğinde yaklaşık % 53'lük bir azalmayla 488 418'e düşmüştür (Tablo 2). Ancak mevcut azalmaya rağmen belirtilen yıl Konya ili kırsal nüfus miktarı bakımından İç Anadolu Bölgesi illeri arasında ilk sırada yer almış, Türkiye genelinde ise Şanlıurfa, Hatay, Antalya ve Van illerinden sonra kırsal nüfus oranı en yüksek beşinci il olmuştur.

Tablo 2. 6360 sayılı yasa öncesi Konya ili kırsal ve kentsel nüfusu

Table 2. Rural and urban population of Konya province before the law no. 6360

Sayım Yılları	Nüfus Miktarı			Toplam Nüfusa Oranı (%)	
	Toplam	Şehirselle	Kırsal	Şehirselle	Kırsal
1927	504 125	100.946	403.179	20	80
1935	569 684	114.051	455.633	20	80
1940	620 936	129.045	491.891	21	79
1945	661 877	139.877	522.000	21	79
1950	741 026	157 421	583.605	21	79
1955	847 723	214 896	632.827	25	75
1960	982 422	279.878	702.544	28	72
1965	1 122 622	354.578	768.044	31	69
1970	1 280 239	455.707	824.532	36	64
1975	1 422 461	555.172	867.289	39	61
1980	1 562 139	672.695	889.444	43	57
1985	1 769 050	852.457	916.593	48	52
1990	1 750 303	963.128	787.175	55	45
2000	2 192.166	1 294.817	897.349	59	41
2007	1 959 082	1 412.343	546.739	72	28
2008	1 969 868	1 423.546	546.322	72	28
2009	1 992 675	1 450.682	541.993	72	28
2010	2 013 845	1 486.653	527.192	74	26
2011	2 038 555	1 527.937	510.618	75	25
2012	2 052 281	1 563.863	488.418	76	24

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2012 yılı verilerine göre Konya ili toplam nüfusu 2 052 281'dir. 1987 yılında çıkan 3399 Sayılı Kanun ile büyükşehir statüsü kazanan Konya ili; 2012 yılı öncesinde 31 ilçe, 168 belde ve 584 köyden oluşmaktaydı. 2012 yılında hayata geçen 6360 Sayılı Büyükşehir Kanunu sonrasında 168 belde ve 584 köy mahalleye dönüştürülerek, mevcut tüzel kişilikleri sona erdirilmiştir. Kapatılan belde belediyeleri ve köylerdeki kırsal nüfus miktarı ise 488 118 olmuştur (Tablo 3).

Her ne kadar belirtilen yerleşmeler kanunla köy statüsünden kırsal mahalle statüsüne dönüştürülmüş olsa da bunlar yerleşme coğrafyası bakımından önceden olduğu gibi birer köy yerleşmesidir. Kanunla yapılan bu değişiklik, fonksiyonel bakımdan bu yerleşmelerin mevcut durumunu değiştirmiştir. Başka bir deyişle idari coğrafya anlamında bir değişiklik söz konusu olup, yerleşme coğrafyası bakımından önceki niteliklerinden farklı bir durum söz konusu değildir.

6360 Sayılı Büyükşehir Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle birlikte Konya Büyükşehir Belediyesi'nin hizmet alanı genişlemiş, Kırsal Hizmetler ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı tarafından 31 ilçe ile 752 kırsal mahallesinde hızlı bir reaksiyonla yatırım hamlesi başlatılmıştır. Ülkemizin en geniş alanlı yüzölçümüne sahip ilinde toplam 28 ilçeden 22'sinin il merkezine uzaklığının ortalama 70-150 km arasında olması büyükşehir belediyesine ciddi anlamda görev ve sorumluluklar yüklemiştir (Şekil 3).

Tablo 3. 6360 Sayılı Yasa Öncesi ve Sonrası Konya İli İdari Durumu

Table 3. Administrative Status of Konya Province Before and After the Law No. 6360

No	Belediyeler	Belde Sayısı	Köy Sayısı	Toplam Nüfus (2012)	Yüzölçümü (km ²)	Kapatılan Belde ve Köy Sayısı	Kapatılan Belde ve Köy Nüfusu	Konya İl Merkezine Uzaklığı (km)
1	Büyükşehir	-	-	-	-	-	-	-
2	Karatay	4	25	275 987	2832	29	19 532	-
3	Meram	6	22	326 444	1822	28	15 132	-
4	Selçuklu	3	20	552 110	1931	23	11 991	-
5	Ahırlı	1	10	4 867	325	11	4038	77
6	Akören	2	8	6 891	640	10	3563	47
7	Akşehir	11	23	94 575	895	34	32 521	108
8	Altnekin	3	14	14 274	1312	17	10 638	59
9	Beyşehir	18	37	69 739	2054	18	33 867	70
10	Bozkır	10	38	28 937	1105	55	21 197	78
11	Cihanbeyli	13	20	57 243	3702	33	41 277	96
12	Çeltik	2	6	10 475	640	8	6407	182
13	Çumra	10	30	64 126	2089	40	33 946	42
14	Derbent	1	6	4 859	359	7	2287	44
15	Derebucak	4	4	8 049	451	8	5661	136
16	Doğanhisar	8	8	18 904	482	16	13 186	77
17	Emirgazi	2	7	9 451	798	9	4424	119
18	Ereğli	6	44	137 038	2214	50	38 375	144
19	Güneşsınır	2	12	10 064	482	24	5327	70
20	Hadım	6	22	14 579	1165	28	11 506	98
21	Halkapınar	-	12	4 930	605	12	3162	168
22	Hüyük	10	9	17 328	443	19	13 945	78
23	İlgin	7	36	57 148	1636	43	25 320	68
24	Kadınhanı	4	37	33 442	1568	41	19 839	48
25	Karapınar	4	14	48 176	2623	18	15 442	95
26	Kulu	7	28	50 525	2234	35	29 275	145
27	Sarayönü	6	12	26 923	16201	18	18 112	46
28	Seydişehir	8	31	63 639	1458	39	22 815	74
29	Taşkent	4	3	6 967	457	7	5306	140
30	Tuzlukçu	-	11	7 199	704	11	3554	101
31	Yalıhüyük	-	2	1 787	94	2	172	72
32	Yunak	6	30	25 605	2101	36	16 301	159
	Toplam	168	584	2 052 281	41 001	752	488 118	--

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İlçe merkezlerinin bile çok uzak mesafelerde olduğu il genelinde bir de bu ilçelere bağlı kırsal mahallelere ulaşmak ilk yıllar Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından büyük bir problem olarak görülmüştür. Özellikle ilin güneyinde Akdeniz Bölgesi'nde yer alan Taşkent (1620 m.), Hadım (1530 m.), Çarşamba çayının iki yamacına kurulmuş Torosların yüksek kesimlerinin bulunduğu Bozkır (1125 m.) ve Batı Torosların Gembos Polyesi Havzası'nda bulunan Derebucak (1240 m.) ilçelerinin engebeli topoğrafik yapısından dolayı buraların kırsal mahallelerine hizmet götürme noktasında büyükşehir belediyesinin ciddi anlamda çözümler üretmesini gerektirmiştir.

Şekil 3. Konya il merkezine göre en uzak ilçeleri örneklemi

Figure 3. Samples of the most remote districts according to Konya city center

6360 sayılı kanunun yürürlüğe girmesi ile birlikte büyükşehir belediyelerinin hizmet ölçeğinde ve çeşidinde ve/veya yoğunluğunda gerçekleşen değişim, söz konusu belediyelerin kurumsal ve yapısal olarak da belli bir değişime gitmelerini gerekli kılmıştır. Bu bağlamda, 6360 Sayılı Kanun ile birlikte kurumsal yapıda idari kapasiteyi geliştirmeye yönelik önemli adımlar atılmıştır. Tarımsal Hizmetler Daire Başkanlığı, Kırsal Hizmetler ve Koordinasyon Daire Başkanlığı, Muhtarlık Hizmetleri Şube Müdürlüğü oluşturulan yeni birimlerdir (Usta vd., 2018). Bu çerçevede Büyükşehir Belediyesi tarafından, kırsal mahallelere daha hızlı ve etkin şekilde hizmet ulaştırılabilmesi için Fen İşleri Daire Başkanlığına bağlı olarak il genelinde 7 adet bölge birimi hizmete sokulmuştur (Tablo 4). Hizmet bölgeleri, il merkezine en uzak ilçelerde çevresine göre merkezi konumda olan yerleşim birimlerine kurulmuş ve bu bölgelere hizmet binaları yapılarak (Şekil 4), iş makineleri ve çeşitli araç-gereçlerle donatılmıştır.

Konya ili genelinde, kırsal kesime hizmet götürme bakımından 6360 Sayılı Kanun öncesinden farklı bir model oluşturulmuş ve kurulan 7 Bölge Şefliği yoluyla kırsal mahallelere en kısa sürede ulaşılarak sorunların çözülmesine yönelik çözümler üretilmeye başlanmıştır (Şekil 5). Özellikle Tarımsal Hizmetler ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı tarafından; kırsal mahallelerde bulunan çiftçilere eğitimler verilmesi, toprak etüdü, toprak ve su analizleri, organik tarım ve iyi tarım destekleri, bitkisel ve hayvansal üretimde kaliteyi arttırmak için projeler, küçük ölçekli tarım alet ve makineleri ile her türlü destek sağlamak gibi birçok konuda hizmetler sunulmuştur.

Tablo 4. Konya Büyükşehir Belediyesi Kırsal Hizmet Bölgeleri

Table 4. Rural Service Areas of Konya Metropolitan Municipality

Bölge No	Bölge Merkezi	Bölgeye bağlı İlçeler
1.Bölge	Karatay	Meram, Selçuklu, Karatay, Çumra
2.Bölge	Yunak	Yunak, Çeltik, Tuzlukçu
3.Bölge	Doğanhisar	İlgin, Akşehir, Kadınhanı, Doğanhisar
4.Bölge	Beyşehir	Derbent, Hüyük, Derebucak, Beyşehir, Seydişehir, Yalıhüyük, Ahırlı
5.Bölge	Bozkır	Hadım, Taşkent, Güneşsınır, Bozkır, Akören
6.Bölge	Ereğli	Ereğli, Halkapınar, Karapınar, Emirgazi
7.Bölge	Cihanbeyli	Altnekin, Cihanbeyli, Kulu, Sarayönü

Şekil 4. Konya Büyükşehir Belediyesi Kırsal Hizmetler ve Koordinasyon Başkanlığı 2.Bölge Şefliği (Yunak)
Figure 4. 2nd Region Chief of Konya Metropolitan Municipality Directorate of Rural Services and Coordination (Yunak)

Konya Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı İmar ve Kent Estetiği Şube Müdürlüğü tarafından "6360 sayılı kanunla köyden mahalleye dönüşen ve imar planı bulunmayan" yerleşim sahiplerini bilgilendirmek için aşağıdaki soruların cevaplarından oluşan bir "Köyüm Mahalle Oldu" afişi hazırlanmıştır. Bu afişte, özellikle daha önce köy olup 6360 Sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile birlikte mahalleye dönüşen yerlerde yaşayan vatandaşların söz konusu değişim karşısında sorun yaşamaları muhtemel konularda sorular sorarak onların olası sorunlarına çözüm üretmek amaçlanmıştır. Vatandaşların bu sorulara verilecek cevaplar ile yeni kanunun getirdiği değişikliklere uyumlarını sağlamak ve bu yolla memnuniyet düzeylerini arttırmak amaçlanmıştır (Usta vd., 2018). Hazırlanan afişte sorulan sorular şunlardır:

- Parselimin imar durumunu öğrenmek için ne yapmalıyım?
- Parselimin köy yerleşik alan sınırları içerisinde olduğunu öğrendim. Fakat imar planı veya köy yerleşme planı olmayan yerleşkimizde ev yapmak için ne yapmalıyım?
- Köy içerisindeki 200 metrekareden küçük parselime ne kadar büyüklükte ev yapılmasına izin verilir?
- 06.12.2012 tarihinden önce tamamlamış olduğum köy içerisindeki yapım için elektrik, su vb. kamu hizmetlerinden yararlanmak istiyorum. Ne yapmalıyım?
- Belediyemden parselimin köy dışında kaldığını öğrendim. Parselime kendi ihtiyacımı karşılamak için tarım ve hayvancılık amaçlı yapı yapmak istiyorum, ne yapmalıyım?
- Belediyemden parselimin köy dışında olduğunu ve yolu olmadığını öğrendim, ne yapmalıyım?
- Parselim köy içerisinde ve ev yapabileceğimi öğrendim, nasıl bir yol izlemeliyim?

- Köy içinde bulunan bakkalının, ruhsatı, iş yeri çalışma izni olabilir mi? (Usta vd., 2018).

Şekil 5. Konya Büyükşehir Belediyesi Kırsal Hizmet Bölgeleri Haritası
Figure 5. Map of Konya Metropolitan Municipality Rural Service Areas

Ayrıca Konya Büyükşehir Belediyesi Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı tarafından hizmete sunulan MUBİS (Muhtar Bilgi Sistemi) ile merkez ve kırsal mahallelerde 1188 mahalle muhtarlığına internet ve bilişim-donanım hizmeti sağlanmıştır. MUBİS sayesinde hiç bir prosedüre, dilekçeye ve yüz yüze görüşmeye gerek olmaksızın kırsal yerleşim birimlerinde yaşanan herhangi bir sıkıntı muhtarlar tarafından sisteme girilerek sorun belirtildiğinde en yakın bölge şefliği aracılığıyla en hızlı şekilde hizmet verilmektedir.

3.3. Araştırma Sahasında 6360 Sayılı Yasanın Mevcut ve Muhtemel Etkileri

3.3.1. Katılımcıların profilleri ve anket uygulanan kırsal mahalleler

Çalışmamızda Konya il genelinde 4 ilçeye bağlı 20 kırsal mahallede 100 kişiye anket uygulanmıştır. Ankete katılanların %15'i kadın, %85'i erkek olup, genel yaş ortalaması ise 40,1'dir (Tablo 5).

Anket uygulanan dört ilçe merkezine il merkezine ortalama uzaklığı 86 km'dir. Anketimiz Sarayönü (Başhöyük, Kurşunlu, Kadıoğlu, Ladik ve Boyalı mahalleleri), Alınkeçi (Oğuzeli, Mantar, Koçaş, Yenice ve Sarnıç mahalleleri), Hüyük (Burunsuz, Mutlu, İmrenler, Köşk ve Görünmez mahalleleri) ve Yunak (Böğürdelik, Meşelik, Yavaşlı, Turgut ve Hacıfakılı mahalleleri) ilçelerinin kırsal mahallelerinde uygulanmıştır.

Tablo 5. Katılımcıların Demografik Özellikleri**Table 5.** Demographic Characteristics of Survey Participants

Demografik Özellikler	%
Cinsiyet	
Kadın	15
Erkek	85
Yaş	
18-25	2,3
26-35	5,7
36-45	47,5
46-55	33,1
56-65	10,6
65+	0,8
Eğitim	
Okur-Yazar olmayan	1,2
İlkokul	49
Ortaokul	33
Lise	7
Üniversite	9,8
Meslek	
Çiftçi	78,4
Esnaf	6,6
Kamu Görevlisi	3
Serbest Meslek	4
Emekli	8

3.3.2. Katılımcıların 6360 sayılı büyükşehir kanunu hakkında bilgi sahibi olma düzeyleri

Anket uygulanan katılımcıların %81,6'sı 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, detaylarını tam olarak bilmediklerini, % 6'sı ise yasayla ilgili tam anlamıyla bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların %2,4'ü ise yasayla ilgili hiçbir bilgiye sahip olmadıklarını belirtmişlerdir. Bilgi sahibi olduklarını belirten katılımcıların (% 6) çoğunu mahalle muhtarları oluşturmaktadır (Tablo 6). Büyükşehir yasasının uygulamaya başlanmasının üzerinden yedi yıl geçmesine ve birçok konuda kırsal kesimi etkilemesine rağmen yasayla ilgili bilgi sahibi olanların sayısının çok az olması ciddi anlamda olumsuz bir durum arz etmektedir.

Tablo 6. 6360 Sayılı Büyükşehir Kanununun içeriği hakkında bilgi sahibi olma düzeyleri**Table 6.** The level of knowledge about the content of the Metropolitan Law No. 6360

6360 Sayılı Büyükşehir kanunu hakkında bilginiz var mı?	(%)
Bilgi sahibi değilim	2,4
Az bilgi sahibiyim	81,6
Bilgi sahibiyim	6
Toplam	100

3.3.3. Katılımcıların 6360 sayılı büyükşehir kanunu hakkındaki düşünceleri

Katılımcılara kanun hakkındaki düşünceleri sorulduğunda, % 71,4 gibi yüksek bir oranda katılımcı olumlu görüş bildirirken, %28,6'sı ise olumsuz görüş bildirmiştir. Olumlu görüş bildirenlerin tamamı köyden mahalleye dönüşen kırsal yerleşim birimlerinde ikamet eden katılımcılardan oluşurken, olumsuz görüş bildirenlerin tamamına yakını ise kapatılan eski belde belediyelerinde yaşayanlardan oluşmaktadır. Eski belde belediyesi iken köye dönüşen mahallelerde yaşayan katılımcılar yasaya şiddetle karşı çıkmakta olup, yasa öncesi dönemin çok daha iyi

olduğunu belirtmişlerdir (Tablo 7). Bunun en önemli sebebi ise, geçmişte belediye tüzel kişilik sayesinde kendi ihtiyaçları doğrultusunda tasarrufla buldukları taşınır-taşınmaz mallarını kullanma imkânının yasayla birlikte ortadan kalkmış olmasıdır.

Tablo 7. 6360 Sayılı Büyükşehir Kanunu hakkındaki düşünceler**Table 7.** Thoughts on the Metropolitan Law No. 6360

Kanun hakkındaki genel düşüncemiz nedir?	(%)
Olumlu	71,4
Olumsuz	28,6
Toplam	100

3.3.4. Katılımcıların 6360 sayılı yasaya göre köylerin mahalleye dönüşümünü olumlu karşılama sebepleri

6360 Sayılı yasa öncesi köy yerleşmelerinde çöplerin toplanması ve kanalizasyon gibi altyapı hizmetleri söz konusu değilken, yasanın uygulamaya geçmesinden sonra mahallelerde haftada 2-3 kez çöplerin toplanması, kanalizasyon şebekesi döşenmesi, köy içi ve çevre yolların yapılması yasayı olumlu karşılayan katılımcıların önemle üzerinde durdukları konular arasındadır. Katılımcıların % 19,5'i köy yollarının yapılmış olmasının, % 27,6'sı çöplerin düzenli olarak toplanmasının, % 25,4'ü alt yapı hizmetlerinin verilmesinin olumlu görüş bildirmelerinde en etkili nedenler olduğunu ifade etmişlerdir (Tablo 8).

Tablo 8. Köy yerleşmelerinin mahalleye dönüşmesini olumlu karşılama sebepleri**Table 8.** The reasons for being evaluation positively of transformation the village settlements into neighborhoods

Köy yerleşmelerinin mahalleye dönüşmesini olumlu karşılama sebepleriniz nelerdir?	(%)
Haftanın iki günü çöplerin toplanıyor olması	27,6
MUBİS sistemi sayesinde belediyenin hızlı ve etkili bir şekilde sorunlara çözüm üretmesi	23,6
Köy yollarının yapılmış olması	19,5
İçme ve kullanma suyu problemlerinin giderilmesi	3,9
Alt yapı hizmetleri	25,4
Toplam	100

Katılımcılar 6360 Sayılı Yasa sonrası MUBİS sistemi sayesinde sorunlarına hızlı ve etkili çözümler bulunduğunu belirtmişlerdir. "Bütün muhtarların cep telefonlarına MUBİS uygulaması yüklendi. Herhangi bir sorunla karşılaştığımızda sorunları uygulamadan sisteme girerek aynı anda sorun metni büyükşehir belediyesinin sistemine düşüyor. Bazen sorunlarımız çabuk çözülürken bazen de büyükşehir sorumluluğu ilçe belediyesine yüklüyor, sonrasında da artık ilçe belediyesi soruna ne zaman çözüm üretir hiç bilmiyoruz (K8, 44 Yaş, Muhtar)".

3.3.5. Katılımcıların 6360 sayılı yasaya göre köylerin mahalleye dönüşümünü olumsuz karşılama sebepleri

Büyükşehir yasasına olumsuz görüş bildiren (% 23,7) katılımcıların % 60,1 gibi yüksek bir oranla yasayla ilgili en çok şikâyet ettikleri konu ev ve eklentileri (ahır, samanlık vs.) gibi inşaat yapma işlerinin ekonomik anlamda kendilerini çok zorlaması olmuştur. Katılımcıların %25'i ise gelen su faturalarının il ve ilçe merkezlerindeki meskenlerle aynı tutarlarda olmasının kendilerini maddi anlamda olumsuz etkilediğini belirtirken, katılımcı-

cılardan % 11,3'ü (özellikle mahalle muhtarları) büyükşehir belediyesinin MUBİS üzerinden bildirilen sorunların çözümü konusunda sürekli ilçe belediyesine yönlendirme yapmasını bir olumsuzluk olarak ifade etmişlerdir (Tablo 9).

Katılımcıların yasaya olumsuz bakmalarındaki en önemli sebep imar işlerinin maliyetinin çok artmasıdır. "6360 Sayılı Yasa uygulanmaya başlandıktan sonra Milli Eğitimden emekli olup köyüme geldim. Eski baba yadigarı evimizin yanına iki katlı bir ev yaptırmaya karar verdim. Büyükşehir belediyesinden imar izni, ruhsat parası, inşaatta çalışan işçilere sigorta yaptırma işi falan derken ekonomik anlamda tükendim. Yasadan önce çok kolay olan bu işler artık işin içinden çıkılmaz bir hâl aldı (K1,62 Yaş, Emekli Öğretmen)."

"Yasa öncesi ev yapacağımız zaman 250 lira vererek istediğimiz firmaya yaptırdığımız koordinatlandırma işini şimdi büyükşehir belediyesinin anlaşmalı olduğu harita mühendisliği firmasına 750 lira vererek yaptırmak zorundayız (K2, 47 Yaş, Çiftçi)"

Tablo 9. Köy yerleşmelerinin mahalleye dönüşmesini olumsuz karşılayanların sebepleri

Table 9. The reasons for being evaluation negatively of transformation the village settlements

Köy yerleşmelerinin mahalleye dönüşmesini olumsuz karşılama sebepleriniz nelerdir?	(%)
Köyde ev ve eklentileri gibi inşaat yapma işlerinin maliyetinin çok artmasından dolayı gerçekleşmesi	60,1
Su faturalarının çok yüksek tutarlarda gelmesi	25
Gelen faturalara bağlı olarak köyde hayat pahalılığının artması	1,6
Beldelerin ve köylerin tüzel kişiliğinin kalkmış olması	1,4
Büyükşehir belediyesinin MUBİS üzerinden hizmet verme konusunda sürekli ilçe belediyesine yönlendirme yapması	11,3
Belde ve köye ait taşınır-taşınmaz malların büyüğe geçmiş olması	0,6
Toplam	100

3.3.6. Katılımcıların 6360 sayılı yasanın getirdiği hak ve yükümlülükleri bilme durumları

Kanunun getirdiği hak ve yükümlülükler konusunda katılımcıların %89'u yükümlülüklerinin yasa sonrası daha çok arttığını belirtirken, %10'u konuyla ilgili fikir sahibi olmadıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 10).

Tablo 10. Kanunun getirdiği hak ve yükümlülükler hakkında düşünceler

Table 10. Assessments on the rights and obligations of the Law

Kanunun getirdiği hak ve yükümlülükler hakkında ne düşünüyorsunuz?	(%)
Hakların daha fazla	1.0
Yükümlülüklerim daha fazla	89
Fikrim yok	10
Toplam	100

Yükümlülüklerinin arttığını söyleyen ve büyük bir çoğunluğu tarım yapan, suyu ücretsiz kullanan, emlak vergisi vermeyen köylülerden oluşan katılımcılar büyükşehir belediye sınırlarına dâhil olmakla sahip oldukları bu hak ve muafiyetleri yitirdiklerinden dolayı yükümlülüklerinin daha çok arttığını belirtmişlerdir. Ayrıca, büyükşehir belediyesi olmanın sebep olduğu yasal sınırlamalardan dolayı köylünün önemli gelir kapısı olan hayvancılık faaliyetlerinin de her geçen gün azaldığını ifade etmiş-

lerdir. Köyde yapılacak ev ve eklentileri gibi yapılarla ilgili harç ve vergi ödemelerininse bir diğer yükümlülük olduğunu beyan etmişlerdir.

Katılımcıların 6360 Sayılı Yasa'nın getirdiği hak ve yükümlülükler konusunda en çok şikâyetçi olanların eski belde belediyesi sakinlerinin olduğu görüldü. "Yükümlülüklerimiz çok arttı, eskiden kışın kar yağdığı zaman yollarımız kapanınca belde belediyemizin iş makineleri aynı gün yolları açardı, şimdi bize ait hiçbir şey kalmadı. Mahalleye dönüşen eski belde belediyelerinin sahip olduğu tüm hakları ellerinden alındı (K3, 53 Yaş, Muhtar)".

3.3.7. Katılımcıların 6360 sayılı kanunun öncesi ve sonrası arasında köylerinde alma bakımından değişiklikler olup-olmama durumuna yönelik görüşleri

Yasa sonrası köylerinde büyük değişiklikler olduğunu belirtenlerin oranı % 66,3 iken herhangi bir değişiklik olmadığını ileri sürenlerin oranı % 20,2, konu hakkında fikrim yok diyenlerin oranı ise % 13,5'dir (Tablo 11). Değişiklik olduğuna yönelik görüş bildiren katılımcıların tamamına yakını özellikle kanalizasyon sistemi, çocuk oyun alanları, mezarlıkların bakımı, haftada 2-3 gün büyükşehir belediyesi tarafından çöplerin toplanması, belediye otobüslerinin köye kadar gelmesi, tohumluk mahsullerinin verilmesi ve belediyenin düzenlediği çiftçi eğitimlerini önemli değişiklikler arasında saymışlardır.

Tablo 11. Kanunun uygulanmasından öncesi ve sonrası arasında köylerin hizmet alma durumu.

Table 11. Status of receiving services of villages before and after the implementation of the law.

Kanunun uygulanmasından öncesi ve sonrası arasında köyünüzde hizmet alma bakımından bir değişiklik oldu mu?	(%)
Evet	66,3
Hayır	20,2
Fikrim yok	13,5
Toplam	100

Katılımcılar 6360 Sayılı Yasa sonrası çoğunlukla daha iyi hizmet aldıklarını belirtmişlerdir. "Eskiden köye ne belediye otobüsü gelirdi ne de çöp kamyonu gelirdi, şimdi haftanın üç günü çöpler toplanıyor ve belediye otobüsü geliyor, çok rahatladık (K4, 35 Yaş, Bayan, Ev Hanımı)". Köy mezarlıkları bile bakıma alındı (K5, 41 Yaş, Çiftçi)". Köy içi yollar tamamen parke taşla kaplandı, kanalizasyon yapıldı, çocuk parkları yapıldı eskiye göre köyümüz daha temiz ve düzenli bir yer oldu (K6, 37 Yaş, İmam)".

3.3.8. 6360 sayılı kanun sonrası köylerinde en fazla değişikliğin olduğu hizmet alanı

Köylerinde yasa sonrası büyük değişiklikler olduğunu belirten katılımcıların % 77,6'sı özellikle alt yapı hizmetleri konusunda değişimler olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca ekonomik anlamda organik ve iyi tarım destekleri, bitkisel ve hayvansal üretimde kaliteyi arttırmak için projeler, küçük ölçekli tarım alet ve makineleri ile her türlü destek verildiğini belirten katılımcıların oranı ise % 19,8'dir (Tablo 12).

Tablo 12. Kanun sonrası köylerinde en fazla değişikliğin olduğu hizmet alanı
Table 12. The service area with the most changes in villages after the law

Kanun sonrasında en fazla değişikliği hangi hizmet konusunda hissettiniz?	(%)
Alt yapı hizmetleri	77,6
Ekonomik destekler	19,8
İstihdam	1,1
Genel hizmet alımı	1,5
Toplam	100

3.3.9. Katılımcıların 6360 sayılı yasa sonrası köy tüzel kişiliğine ait taşınır ve taşınmaz malların belediye mülkiyetine geçmesi ile ilgili düşünceleri

Anket çalışmasının yapıldığı mahallelerde yaşayanların % 89'u köy tüzel kişiliğine ait taşınır ve taşınmaz malların belediye mülkiyetine geçmesini olumsuz olarak değerlendirirken, sadece %11'lik bir oranda katılımcı olumlu görüş bildirmiştir (Tablo 13). Tüzel kişiliği kaldırılan belde belediyelerinde ikamet edenlerin tamamı bu durumun olumsuz olduğunu, yasa öncesi kış aylarında kapanan köy yollarını kendi belediyelerine ait iş makineleri ile kısa bir sürede açarken şimdi ilçe belediyesini beklediklerini ve belediyenin bu konularda çok yetersiz kaldığını belirtmişlerdir.

Tablo 13. 6360 Sayılı yasa öncesi köy tüzel kişiliğine ait taşınır ve taşınmaz malların belediye mülkiyetine geçmesi ile ilgili katılımcıların düşünceleri**Table 13.** The opinions of the participants regarding the transfer of movable and immovable property belonging to the village legal entity before the Law No. 6360 to the ownership of the Municipality

Köy tüzel kişiliğine ait taşınır ve taşınmaz malların Belediye mülkiyetine geçmesi hakkında ne düşünüyorsunuz ?	(%)
Olumlu	11
Olumsuz	89
Toplam	100

3.3.10. Katılımcıların 6360 sayılı kanun sonrası büyükşehir ve ilçe belediyesinden beklentileri

Katılımcılara yasa kapsamında belediyelerden beklentileri sorulmuş; köy içi ve çevre yolların yapılması (%17,4), bozuk kanalizasyon şebekelerinin onarılması (%13,4), ulaşım konusunda mahallelere belediyenin daha sık sefer düzenlenmesi (%26,8), sosyal tesis yapılması (%14,6), içme suyu sorununun giderilmesi (%2,4) gibi hizmetlerin öncelikli beklentiler olduğu tespit edilmiştir (Tablo 14).

Tablo 14. Kanun Sonrası Büyükşehir ve ilçe belediyesinden beklentiler**Table 14.** The expectations from metropolitan and district municipalities after the law

Kanun sonrası büyükşehir ve ilçe belediyesinden beklentileriniz nelerdir?	(%)
Köy içi ve çevre yolların yapımına devam edilmesi	17,4
Sosyal tesislerin yapılması	14,6
Belediye otobüslerinin daha sık sefer düzenlenmesi	26,8
Kanalizasyon şebekelerinin onarılması	13,4
Mezarlıkların bakıma ve çöplerin toplanmasına devam edilmesi	21,4
İçme ve kullanma suyu sorununun giderilmesi	2,4
Çocuk oyun alanı ve halı saha yapılması	4
Toplam	100

3.3.11. Katılımcıların 6360 sayılı kanun sonrası herhangi bir inşaat işinde belediyeden imar izni alınıp-alınmayacağına yönelik bilgi düzeyleri

Yasa sonrası herhangi bir inşaat işinde belediyeden izin alınacağını bilen katılımcıların oranı % 85,2 iken, bilmeyenlerin sayısı ise %14,8'dir (Tablo 15). Katılımcılar şikâyet olmadığı sürece izinsiz olarak imar işlerini yapmaya çalıştıklarını, diğer türlü imar izni ile ilgili masrafların çok olmasından dolayı ekonomik anlamda zorluk çektiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 15. 6360 Sayılı Kanun sonrası herhangi bir inşaat işinde belediyeden imar izni alınıp-alınmayacağına yönelik bilgi düzeyleri**Table 15.** Levels of knowledge on whether a construction permit can be obtained from the municipality in any construction work after the Law no. 6360

Herhangi bir inşaat işinde belediyeden imar izni alınacağını biliyor musunuz?	(%)
Biliyorum	85,2
Bilmiyorum	14,8
Toplam	100

3.3.12. Katılımcıların 6360 sayılı kanun sonrası tarım arazilerinin imara açılması ile ilgili düşünceleri

Katılımcıların % 64,4'ü yasaya bağlı olarak tarım arazilerinin imara açılmasını olumlu karşılar, % 35,6'sı ise olumsuz karşılamaktadır (Tablo 16). Olumlu karşılayan katılımcıların en önemli gerekçeleri tarım arazilerinin değer kazanacağı düşüncesinden kaynaklanmaktadır. Olumsuz karşılayan katılımcılar ise, gelecek yıllarda tarım arazilerin imara açılmasının köy yerleşim yerlerinde tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin ciddi ölçüde azalmasına yol açabileceğini belirtmişlerdir.

Katılımcılar her ne kadar tarımsal arazilerinin imara açılması konusunda belediye meclis kararı gerekse bile, konut alanları, ticaret ve sanayi alanları gibi amaçlarla tarımsal arazilerin imara açılma riskinin bulunduğunu belirtmişlerdir. Sarayönü-Kurşunlu mahallesi girişinde TOKİ tarafından 79 konutluk ihalenin yapılarak, konutların yapımına başlanmasını örnek olarak göstermişlerdir (Şekil 6).

Tablo 16. Tarım arazilerinin imara açılması ile ilgili düşünceler**Table 16.** Opinions about the opening of agricultural land to the settlement

Tarım arazilerinin imara açılması ile ilgili ne düşünüyorsunuz?	(%)
Olumlu	64,4
Olumsuz	35,6
Toplam	100,0

Katılımcıların bir kısmı tarım arazilerinin değerlendirileceğini düşünürken bir kısmı ise verimli tarım arazilerinin imara açılmaması gerektiğini belirtmişlerdir. "Bakın köyümüzün girişindeki tarlalarımıza TOKİ konut yapıyor, hiç tanımadığımız insanlar gelip köyümüzden arazi alıp, ev yaptırarak yerleşmeye başladılar (K7, 40 Yaş, Çiftçi). "Ana yol kenarlarında tarım arazileri üzerine tavuk çiftlikleri yapıldı, yazın bu çiftliklerden etrafa yayılan kokulardan evimizde oturamaz hale geldik (K9, 32 Yaş, Ev Hanımı)".

Şekil 6. 6360 Sayılı yasayla tarım arazilerinin imara açılması sonucu yapımına başlanan Sarayönü Kurşunlu mahallesi 79 konutluk TOKİ inşaat alanı
Figure 6. Sarayönü Kurşunlu neighborhood, whose construction started as a result of the zoning of agricultural lands with the Law No. 6360, has a TOKİ construction area of 79 houses.

4.Sonuç

2012 yılında 6360 Sayılı Yasa'nın çıkarılmasından bu yana yedi yıl geçmesine rağmen yasaya yönelik tartışmalar halen devam etmektedir. Tartışma konularının başında ise kırsal yerleşim birimleri gelmektedir. Yasanın yürürlüğe girdiği ilk yıl büyükşehir belediyelerinin sunacağı hizmetler açısından şehir merkezinde yer alan şehirsal mahalleler ile kırsalda yer alan merkeze uzak kırsal mahalleler arasında büyük farklılıkların olacağı düşünülmüştür. Özellikle Türkiye'nin coğrafi yapısına baktığımız zaman kırsal ve şehirsal yerleşim birimleri arasındaki mekânsal uzaklık çok fazladır. Bu durum büyükşehir belediyelerince sunulacak hizmetlerin kırsal yerleşim birimlerine ulaştırılması konusunda ciddi kaygılar oluşturmuştur. Özellikle kırsal mahallelerdeki alt yapı hizmetlerinin belediyelerce yapılacak olması, il özel idarelerinin kapatılması ve buna bağlı olarak köy bütçelerinin kaldırılması, geçmişte köy-devlet işbirliğiyle yapılan (alt yapı hizmetleri, yol yapımı, okul, sağlık ocağı, içme suyu şebekeleri gibi) çalışmaların yapılamayacağı endişesini doğurmuştur. Buna gerekçe olarak birçok büyükşehir belediyesinin mali gücünün zayıf olması gösterilmiştir. Şehir merkezinde yer alan mahallelere dâhi yeterli hizmet götürülemezken kilometrelerce uzaklıkta bulunan kırsal mahallelere hangi mali destekle, nasıl ve ne zaman hizmet götürüleceği merak konusu olmuştur. Ayrıca imar işleri ile ilgili izin alma ve vergi ödemeleri, su faturası, eskiden köy tüzel kişiliğine ait menkul ve gayrimenkullerin büyükşehir belediyelerine devredilmesi, tarım arazilerinin imara açılma riski, ahırların köy yerleşim alanlarının dışına çıkartılması ve buna bağlı olarak hayvancılık faaliyetlerinin bu durumdan zarar göreceği endişesi, yasanın kırsal mahalleler ile ilgili tartışma konularının odak noktasını oluşturmuştur.

Mevcut endişeler ışığında Türkiye'nin en geniş yüzölçümüne ve yoğun kırsal nüfusa sahip ili Konya'ya bağlı dört ilçenin toplam 20 kırsal mahallesinde yapılan anket sonucunda 6360 Sayılı Kanunun kırsal yerleşim birimlerinde sahadaki karşılığı ölçülmüştür. Sahada dört ilçenin seçilmesinde özellikle il genelinde çıkacak sonuçları vermesi açısından en uzak ve en yakın mesafede ikişer ilçe tercih edilmiştir. Bu sayede yasanın uygulanmaya başladığı tarihten bugüne kadar olan süreçteki

tecrübelerden elde edilen verilerin genel bir değerlendirmesi yapılarak gelecek için öngörülerde bulunmak mümkün olmuştur.

Konya il genelinde anket uygulanan katılımcıların büyük bir kısmı köylerinin mahalleye dönüşmesinden memnun olduklarını belirtmişlerdir. Bu durumun en önemli sebebinin ise yasa öncesi görmedikleri hizmeti ve ilgiyi yasa sonrasında görmelerine bağlamışlardır. Konuyla ilgili memnuniyetsizliklerini dile getirenlerin ise genelde eski belde belediyesi statüsünde yaşayan mahalle sakinlerinden olduğu görülmüştür. 6360 Sayılı Yasa sonrası katılımcıların Türkiye'nin en geniş yüzölçümüne sahip ilinde merkeze çok uzak mesafelerde olmalarına rağmen memnun olmalarının özellikle Konya ilinin model olabilecek uygulamalarıyla bağlantılı olduğu görülmektedir. Özellikle MUBİS ve il genelinde kurulan yedi hizmet bölgesi, kırsal mahallelerdeki sorunlara büyükşehir belediyesinin hızlı ve etkili bir şekilde hizmet sunmasını sağlamaktadır. Ayrıca Tarımsal Hizmetler ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı tarafından; kırsal mahallelerde bulunan çiftçilere eğitimler verilmesi, toprak etüdü, toprak ve su analizleri, organik tarım ve iyi tarım destekleri, bitkisel ve hayvansal üretimde kaliteyi arttırmak için projeler, küçük ölçekli tarım alet ve makinaları ile her türlü tarımsal desteğin sağlanması anket uygulanan kırsal mahallelerin tamamında önemli hizmetler olarak değerlendirilmiştir. Yine alt yapı hizmetleri, ulaşım, çöplerin toplanması, mezarlıkların bakımı, mahalle içi yolların büyük bir bölümüne kilit taş döşenmesi ya da asfaltlanması, çocuk parkları ve spor alanlarının yapılması daha önce kırsal mahalle sakinlerinin görmediği hizmetler arasında sayılmıştır.

Konya özelinde genel bir değerlendirme yaptığımızda yasa sonrası kırsal yerleşim birimlerinde yapılan hizmetlerin Türkiye'ye model olabilecek düzeyde uygulamalar olduğu görülmüştür. Ancak kırsal yerleşimler, kırsal nüfus ve kırsal kalkınma konusu sadece büyükşehir belediyelerinin hizmet anlayışına indirgencek bir konu değildir. Her ne kadar idari ve hukuki anlamda köyler şehirsal yaşama uygun mahallelere dönüştürülmek istense de bu mahallelerin gerçek sakinleri sonuçta köylülerdir. Adı ne olursa olsun kırsal mahallelerin yerleşik halkı tarım ve hayvancılık faaliyetlerine devam edecek ve eski köy yaşamını sürdürecektir. 6360 Sayılı Yasa'nın da Türkiye genelinde mevcut bu yaşamın sürdürülebilirliğini sağlayan, kırsal yaşam kültürünü ve doğal ortamını koruyan, planlı ve yerinde uygulamalar getiren düzenlemelere ihtiyacı bulunmaktadır.

Kaynakça

- 6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. Resmi Gazete, 28489, 12/11/2012.
- Adıgüzel, Ş. (2012). 6360 Sayılı Yasa'nın Türkiye'nin Yerel Yönetim Dizgesi Üzerine Etkileri: Eleştirel Bir Değerlendirme, *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 14: 153-176.
- Ayyıldız, M., Çiçek, A., Ayyıldız, B. (2016). 6360 Sayılı Büyükşehir Yasasının Kırsal Kesime Olası Etkileri. *Neşehir Bilim ve Teknoloji Dergisi TARGİD, Özel Sayı*: 280-285.
- Bekdemir, Ü., Kocaman, S., Polat, S. (2014). Yeni Büyükşehir Yasası Sonrasında Türkiye'de Şehir Nüfusu Ve Şehir Yerleşmeleri, *Doğu Coğrafya Dergisi*, 32: 277-297.
- Bulut, Y., Dönmez, D. (2019). 6360 Sayılı Düzenlemeyle Oluşan Büyük

- şehir Modelinde Büyükşehir Belediyesi İle İlçe Belediyeleri Arasında Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Hatay İli Örneği. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 2 (1), 29-40.
- Çukurçayır, M. A., Negiz, N., Yemen, A. (2014). 6360 Sayılı Kanun'un Uygulamasında Köy(lü) mü Mahalle(li) mi?: Katıl(a)mayanlar Açısından Bir Değerlendirme, Uluslararası XI. Kamu Yönetimi Forumu Bildiriler Kitabı: AfroAvrasya Coğrafyasında Kamu Yönetimi Uygulamaları ve Sorunları. Ankara: TODAİE Yayınları, Ankara.
- Ekonomi Raporu (2018). Konya: Ticaret Odası Yayınları, Konya.
- Eryılmaz, B. (2006). *Tanzimat ve Yönetimde Modernleşme*. İstanbul: İşaret Yayınları, İstanbul.
- Göküş, M., Alptürker, H. (2016). 6360 Sayılı Yasa İle Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi* 11: 67-86.
- Gürbüz, M., Yıldırım, U., Belli, A. (2014). Büyükşehir Belediye Kanunu'nun Kahramanmaraş İli Ölçeğinde Analizi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 1: 102-135.
- Kalpakkıoğlu, G. (2017). 6360 Sayılı Büyükşehir Yasasının Kırsal Kesime Etkilerinin Değerlendirilmesi (Ordu Büyükşehir Belediyesi Örneği). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat.
- Keleş, R. (2013). *Kentleşme Politikası*, Ankara: İmge Kitabevi, Ankara.
- Keleş, R. (1985). Türkiye'de Anakent Yönetimi, *Amme İdaresi Dergisi*, 2: 69-82.
- Kırmızı, M. (2019). *6360 Sayılı Yasanın Kent ve Kır Alanlarına Etkileri: Diyarbakır Örneği*. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa.
- Kut Görgün, E., Yörür, N. (2017). 6360 Sayılı Büyükşehir Kanunu Sonrası Kırsal Alanları Yeniden Düşünmek- İzmir Örneği. *Aydın İktisat Fakültesi Dergisi* 2: 11-27
- Oktay, T. (2009). Belediyenin Tarihsel Gelişimi (Ed: Bozlağan, R. ve Demirkaya Y. *Türkiye'de Yerel Yönetimler İçinde*). Ankara: Nobel Yayınları, Ankara.
- Ortaylı, İ. (2000). *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri 1840-1880*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Özçağlar, A. (2015). *Yönetmelik Coğrafya*. Ankara: Nika Yayınevi, Ankara.
- Özçağlar, A. (2016). Büyükşehir Belediyeli İllerde Kır ve Kent Nüfusunun Tespiti Mümkün mü?. TÜCAUM Uluslararası Coğrafya Sempozyumu 2016, Bildiriler Kitabı Tam Metin: 271-291, Ankara
- Öztürk, Y. (2014). Kuruluşundan 1950'ye Kadar Bursa Belediyesi ve Hizmetleri. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum.
- Söylemez, A., Tekin, Ö. F. (2016). Türkiye'de Büyükşehir Yönetimi ve 6360 Sayılı Yasanın Getirdiği Değişim: Konya Örneği, Kamu Yönetiminde Değişimin Yönü ve Etkileri (KAYFOR 13 Bildiri Kitabı). Konya:1435-1449.
- Susta Olgun G., Gülçubuk B. (2016). Kırsalın Dönüşümünde Fırsat ve Tehditleriyle Yeni Büyükşehir Yasası'nın Analizi. XII. Ulusal Tarım Kongresi 2016: 1059-1068.
- Susta Olgun G. (2018). 6360 Sayılı Yasa İle Oluşan Yeni Büyükşehir Yasası'nın Kırsal Alanda Hizmet Etkililiği Açısından İncelenmesi: İzmir İli Kiraz İlçesi Araştırması. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Ankara.
- Şenol, E. (2019). Büyükşehir Statüsündeki İllerde Kırsal Nüfusun Tespiti: Ordu İli Örneği. *Türk Coğrafya Dergisi* 72: 53-63.
- Taş, B. (2017). Türkiye'de Yönetim ve Yerleşme Açısından Mahalleler, TCK 75. Kuruluş Yılı Uluslararası Kongresi, Bildiriler Kitabı Tam Metin: 25-30, Ankara.
- Tolun Denker, B. (1977). *Yerleşme Coğrafyası-Kır Yerleşmeleri*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Usta, S., Akman E., Kocaoğlu, M. (2018). 6360 Sayılı Kanun'un Büyükşehir Belediye Sistemine Etkileri: Konya Büyükşehir Belediyesi Örneği. TESAM Akademi Dergisi, Yerel Yönetimler Özel Sayısı,217-249.
- Yılmaz, M. (2015). Türkiye'de Kırsal Nüfusun Değişimi ve İllere Göre Dağılımı (1980-2012). *Doğu Coğrafya Dergisi*, 33: 161-188.
- Yörükoğlu, F. (2009). Türk Belediyeciliğinin Gelişim Süreci, *Mevzuat Dergisi*, 135.
- Zengin, O.(2014). Büyükşehir Belediyesi Sisteminin Dönüşümü: Son On Yılın Değerlendirmesi. *Ankara Barosu Dergisi*, 2014/2: 91-116.

İnternet Kaynakları

- <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr> (Son Erişim: 17.06.2019).
- <http://konya.com.tr/tarihce/> (Son Erişim:06.05.2019).
- http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1047 (Son Erişim: 09.03.2020).